מבנים אדם פירותיו מפני הגנבים • פירש בתוספות הרב דבאסיפת פירות איכא מלאכה כדאמרינן פרק אין דורשין (חגיגה דף יח:) גבי חג האסיף אסיפה במועד מי שרי ואינו יודע מה מלאכה (ד) וצריך עיון אי טרח בגלא מלאכה אסיר כי היכי דאסירי בפרקמטיא ולקמן בשמעתין (דף יג.) אמר מועד משום טירחא ולא טירחא הוא ושמא הייט דוקא בדבר שהוא מלאכה:

אם תימא לומר ברם אין הכבוד ומת קנסו בנו אחריו • משום דאיסורא עשה אבל מון מלאכתו לא עשה איסורא עדיין ולא צריך להגיה דאוריי' אבל בפ' הסולת (ניסין מד. ושם) דגבי מכר ומת (ה) בעי אי קנסו בנו אחריו אתם גרסינן ודאי איסורא דאוריי'א משום דמכר ומת נמי עבד איסור' אלא דלא הוי דאוריי':

עמייב

יש מהן פטור אבל אסור ויש מהן מותר לכתחלה. רב הונא אמרו ליה חצדא במועדא איתיביה רבה בר רב הונא לרב הונא: **מותרין קמח במועד לצורך המועד, ושלא לצורך המועד אסור** *דבר שאבוד במועד מותר לעשותו במועד, דבר שאינו אבוד במועד אסור. במה דברים אמורים בתלושין, מן הקרקע אבל מחובר לקרקע אפי' כולו אבוד אסור. יאם אין לו מה יאכל קוצר ומעמר ודש וזורה וברור וטוחן ובלבד שלא ידרוש בפרות. אמר ליה יחידאה היא ולא סבירא לן בוותיה דתניא: כלל אמר רבן שמעון בן גמליאל משום ר' יוסי דבר התלוש מן הקרקע אפילו מקצתו אבוד מותר והמחובר לקרקע אפי' כולו אבוד אסור. ואי' ר' יוסי ידוש נמי בפרות, הא אמר רב יצחק בר אבא *מאן תנא שינוי במועד בדבר האבד, דלא ר"נ כיון דכל יומא לאו בפרות דיישי האידנא נמי לאו שינוי הוא, אמר לך ה"נ כיון דכל יומא לאו בפרות דיישי האידנא נמי לאו שינוי הוא, ת"ר מותרין במועד לצורך המועד, ושלא לצורך המועד אסור, ואם טחן ההותיר הרי זה מותר. קוצצין עצים במועד לצורך המועד, ושלא לצורך המועד אסור, ואם קצץ והותיר הרי זה מותר *מטילין שכר במועד לצורך המועד, ושלא לצורך המועד אסור, ואם הטיל והותיר הרי זה מותר ובלבד שלא יערים. ורמינהו מטילין שכר במועד לצורך המועד, ושלא לצורך המועד אסור, אחד שכר תמרים ואחד שכר שעורים ואע"פ שיש לו ישן מערים ושותה מן החדש? תנאי היא דתניא אין מערימין בכך. ר' יוסי בר יהודה אומר מערימין. רב חצדא ליה חצדא בחולא דמועדא שמע שמואל איקפד, לימא שמואל כיחידאה סבירא ליה? לא, חצדא דחולי הוה דלא הוה פסיד, ורב מאי טעמא עביד הכי? אין לו מה יאכל הוה, ושמואל? לא סימנה קמיה אי נמי *אדם חשוב שאני. ר' יהודה נשיאה נפק בחומרתא דמדושא ואשתי מיא דאחים קפילא ארמאה שמע ר' אמי איקפד אמר רב יוסף מאי טעמא איקפד? משום הומרתא דמדושא הא תניא השירין והזמרים והטבעות הרי הן ככל הכלים הניטלין בחצר. משום דאישתי מיא דאחים קפילא ארמאה הא אמר (ג) שמואל בר יצחק אמר רב *כל שנאכל כמות שהוא חי אין בו משום בישולי נכרים? אדם חשוב שאני. אמר רב חננאל אמר רב קוצץ אדם דקל במועד אע"פ שאינו צריך אלא לנסורת שלו, *לייט עלה אביי, רב אשי הוה ליה אבא בשלנייא אזל למיקצייה בחולא דמועדא אמר ליה רב שילא משלנייא לרב אשי מאי דעתיך דקאמר רב חננאל אמר רב קוצץ אדם דקל במועד אע"פ שאינו צריך אלא לנסורת שלו הא לייט עלה אביי? אמר *לא שמיע לי כלומר לא סבירא לי, אישתלוט נרגא בעי למיפסקיה לשקיה שבקיה והדר אתא. רב יהודה ישרא למיעקר כיתנא ולמיקטל פשתא ולמיעקר שומשמי אמר ליה אביי לרב יוסף בשלמא כיתנא חזי לחפיפה כשותא חזי לשיכרא אלא שומשמי למאי חזי? חזי לגזי דאית בהו. רבי יאא הוה ליה ההוא פרדיסא דמטא זמניה בחולא דמועדא, קטפיה, לשנה שהיוה כולי עלמא לפרדיסייהו לחולא דמועדא, אפקריה רבי יאאי לפרדיסיה ההוא שתא: מתני' מבנים אדם פירותיו מפני הגנבים, ישולה פשתנו מן המשרה, בשביל שלא תאבד יובלבד שלא יכוין את מלאכתו במועד יוכולן אם כוונו מלאכתן במועד יאבדו: גמ' תנא ובלבד שיכניסם בצנעא לתוך ביתו רב יוסף הוה ליה *כשורי עיילינהו ביממא אמר ליה אביי והתניא ובלבד שיכניסם בצנעא בתוך ביתו? אמר ליה צנעא דהני יממא הוא יכיון דבליליא בעו גברא יתירי ובעו *מדוכרי דנורא אוושא מילתא: ושולה פשתנו מן המשרה כו': ב) בעי מניה רבי ירמיה מרבי זירא ג) בנון מלאכתו במועד ומת מהו שיקנסו בניו אחריו: אם תימצי לומר**

צרם

ד) [עי' מה שפירשו תוס' שבת מז: ד"ה ולמחר עולה ותוס' עירובין סט. ד"ה ליון]
ה) [עי' תוס' נכורות לד: ד"ה כעא] ג) גיטין מד. ע"ש נכורות לד:

גמ' מהן פטור אבל אסור ויש מהן מותר לכתחלה, רב הונא אמרו ליה חצדא במועדא איתיביה רבה בר רב הונא לרב הונא: קמח במועד לצורך המועד, ושלא לצורך המועד אסור *דבר שאבוד במועד מותר לעשותו במועד, דבר שאינו אבוד במועד אסור. במה דברים אמורים בתלושין, מן הקרקע אבל מחובר לקרקע אפי' כולו אבוד אסור, יאם אין לו מה יאכל קוצר ומעמר ודש וזורה וברור וטוחן ובלבד שלא ידרוש בפרות. אמר ליה יחידאה היא ולא סבירא לן בוותיה דתניא: כלל אמר רבן שמעון בן גמליאל משום ר' יוסי דבר התלוש מן הקרקע אפילו מקצתו אבוד מותר והמחובר לקרקע אפי' כולו אבוד אסור. ואי' ר' יוסי ידוש נמי בפרות, הא אמר רב יצחק בר אבא *מאן תנא שינוי במועד בדבר האבד, דלא ר"נ כיון דכל יומא לאו בפרות דיישי האידנא נמי לאו שינוי הוא, אמר לך ה"נ כיון דכל יומא לאו בפרות דיישי האידנא נמי לאו שינוי הוא, ת"ר מותרין במועד לצורך המועד, ושלא לצורך המועד אסור, ואם טחן ההותיר הרי זה מותר. קוצצין עצים במועד לצורך המועד, ושלא לצורך המועד אסור, ואם קצץ והותיר הרי זה מותר *מטילין שכר במועד לצורך המועד, ושלא לצורך המועד אסור, ואם הטיל והותיר הרי זה מותר ובלבד שלא יערים. ורמינהו מטילין שכר במועד לצורך המועד, ושלא לצורך המועד אסור, אחד שכר תמרים ואחד שכר שעורים ואע"פ שיש לו ישן מערים ושותה מן החדש? תנאי היא דתניא אין מערימין בכך. ר' יוסי בר יהודה אומר מערימין. רב חצדא ליה חצדא בחולא דמועדא שמע שמואל איקפד, לימא שמואל כיחידאה סבירא ליה? לא, חצדא דחולי הוה דלא הוה פסיד, ורב מאי טעמא עביד הכי? אין לו מה יאכל הוה, ושמואל? לא סימנה קמיה אי נמי *אדם חשוב שאני. ר' יהודה נשיאה נפק בחומרתא דמדושא ואשתי מיא דאחים קפילא ארמאה שמע ר' אמי איקפד אמר רב יוסף מאי טעמא איקפד? משום הומרתא דמדושא הא תניא השירין והזמרים והטבעות הרי הן ככל הכלים הניטלין בחצר. משום דאישתי מיא דאחים קפילא ארמאה הא אמר (ג) שמואל בר יצחק אמר רב *כל שנאכל כמות שהוא חי אין בו משום בישולי נכרים? אדם חשוב שאני. אמר רב חננאל אמר רב קוצץ אדם דקל במועד אע"פ שאינו צריך אלא לנסורת שלו, *לייט עלה אביי, רב אשי הוה ליה אבא בשלנייא אזל למיקצייה בחולא דמועדא אמר ליה רב שילא משלנייא לרב אשי מאי דעתיך דקאמר רב חננאל אמר רב קוצץ אדם דקל במועד אע"פ שאינו צריך אלא לנסורת שלו הא לייט עלה אביי? אמר *לא שמיע לי כלומר לא סבירא לי, אישתלוט נרגא בעי למיפסקיה לשקיה שבקיה והדר אתא. רב יהודה ישרא למיעקר כיתנא ולמיקטל פשתא ולמיעקר שומשמי אמר ליה אביי לרב יוסף בשלמא כיתנא חזי לחפיפה כשותא חזי לשיכרא אלא שומשמי למאי חזי? חזי לגזי דאית בהו. רבי יאא הוה ליה ההוא פרדיסא דמטא זמניה בחולא דמועדא, קטפיה, לשנה שהיוה כולי עלמא לפרדיסייהו לחולא דמועדא, אפקריה רבי יאאי לפרדיסיה ההוא שתא: מתני' מבנים אדם פירותיו מפני הגנבים, ישולה פשתנו מן המשרה, בשביל שלא תאבד יובלבד שלא יכוין את מלאכתו במועד יוכולן אם כוונו מלאכתן במועד יאבדו: גמ' תנא ובלבד שיכניסם בצנעא לתוך ביתו רב יוסף הוה ליה *כשורי עיילינהו ביממא אמר ליה והתניא ובלבד שיכניסם בצנעא בתוך ביתו? אמר ליה צנעא דהני יממא הוא יכיון דבליליא בעו גברא יתירי ובעו *מדוכרי דנורא אוושא מילתא: ושולה פשתנו מן המשרה כו': ב) בעי מניה רבי ירמיה מרבי זירא ג) בנון מלאכתו במועד ומת מהו שיקנסו בניו אחריו: אם תימצי לומר

ג) מלאכה מזה דרבינו היה גורם כבר תמניא. ב) אולי נ"ל אם תשאר בלא זיפות תפסיד רב דימי וכו' אמר זופתין מביאה ואין זופתין כוזתא פי' מד חייב. ג) אולי נ"ל זפתין גרבא דזיפתא דקדקיא ולא זפתין כוזתא דזיפתא גדולה.

הגהות הב"ח

ולמח וכו' דממוכר אפי': (ד) תוס' ד"ה מכנים כו' ואיני יודע מה מלאכה איכא בכאסיפה ולריך עיון: (ה) ד"ה אם כו' דגבי מכר ומת דבעי אי קנסו בנו אחריו הכם ולהי גרסינן איסורא דאוריי'א: (ו) נמ' אי מי' פ' הדר דף סט נמוס ד"ה כיון: (ז) שם הא אמר רב שמואל: (ג) רש"י ד"ה

מסורת הש"ס

כד א מיי' פ"ז מהלכות יו"ט הל' כ' טוש"ע מ"ח סי' תקנ: סעיף ג: כה ב ג מיי' שם הלכה ו טוש"ע שם סעיף טו: כו ד מיי' שם טוש"ע שם סי' תקנ: סעיף ג: כז ה ו מיי' פ"ז שם הלכה ח טוש"ע שם: כח ז מיי' פי"ז מהל' מלכות מאכוות הלכה יד סמג לאוין קמג טוש"ע יד סי' קיג סעיף ג: כט ח מיי' פ"ח מהל' יו"ט הלכה יוד טוש"ע מ"ח סי' תקנ: סעיף ב: ל ט מיי' שם פ"ז הל' ג טוש"ע שם סי' תקנ: סעיף ב: לא י כ מיי' שם והל' דטוש"ע שם סעיף ג: לב ל מיי' שם הל' ד טוש"ע שם סעיף ו: לג מ נ מיי' שם הל' ג טוש"ע שם סעיף ב:

נוסח ראשון

עבודות הקרקע במועד
א) דבר למועד - אינו דורש למועד
ב) דבר שאבוד במועד - דבר שלא אבוד

מהגה

ה' מעשים של קניית תבואה במועד הבדומים של גדולי אחרונים

נוסח / מהגה

רבינו חננאל

ואין מוסרין לרם שומר לנער את צאנן ואם היה שכיר שנה שכיר חדש שכיר שבת מסייעין הרועין ומוסרין לרם שומר לנער צאנן ר' אומר אם באו בשבת בטובה בלא כלום הנאה או ביום טוב במזונות בלבד כלומר שכירותכם היא סעודתכם במועד אפי' בשכר אמר רב יוסף הלכתא כרבי: מתני' וכן מי שהיה יינו בבור ואירעו אבל או אונס או שהשעורו פועלים ר' יוסי אומר זולתן ונומר כדרכו. ר' יהודה אומר עושה לו לימודים כו' פירוש לימודים מכסהו וצריכא דאי אשמועינן משחא משום דנפיש פסידיה משום הכי שרי ר' יוסי אבל חמרא כו' אמר ר' יצחק בר אבא מאן תנא שינוי במועד בדבר האבד דלא כר' יוסי דהא ר' יוסי שרי כדרכו בלא שינוי אמר רב יוסף הלכתא כר' יוסי: בעא מיניה מרב נחמן בר יצחק מהו למישעיה לחביתא דשיכרא בחולו של מועד אמר להו רב יוסף דהוא סיני כדגרסינן בסוף הוריות רבה עוקר הרים רב יוסף סיני הוא דאמר הלכה כר' יוסי דאמר אלף וגומר ונף כדרכו אמרו ליה איסור דאמר ר' יוסי נף כדרכו בחמרא דאי שבקת ליה מגולה מפסיד שיכרא ומי אמר אמר להו שיכרא נמי אית ביה פסידא טובא דאמר אביי אמרה לי אם חביתא דאית בה שית סאוי תמרי או כיוצא בהן ושייעא בה אותו השכר חזק ב) כמו חבית שיש בה שמונת סאין ולא שייעא כלומר אם תשאר מגולה יש

נוסח ראשון

פעולות הנעה על כיריתו וטעתו במועד

נוסח ראשון

שאלת רירמיה בנין מלאכתו במועד ומת. מהו שיקנסו בניו אחריו

מהגה

פעולות שאינו עשוי שלא בכלי

בשכר הפסד: אמר רב הלכות מועד בהלכות כותים למאי הלכתא לומר שעקרות הן ואין למידון זו מזו. דאמר שמואל זופתין כוזתא ואין זופתין חבית והלא זו וזו זיפות הוא אלא אין למידין זו מזו ב) זיפות הכוזתא אם תשאר בלא זיפות. פי' חייש לטירחא ומר חייש לפסידא מפורש בירושלמי שמואל אמר זפתין גרבא ולא זפתין כוזתא ג) דזיפתא גלידא. רב הונא חצדו ליה בחולא דמועדא איתיביה רבה בר רב הונא והתניא דבר האבד מותר לעשותו במועד ושאינו אבד אסור לעשותו בד"א בתלוש אבל במחובר אפילו כולו אבד אסור ואם אין לו מה יאכל קוצר ומעמר ודש כו'. ובלבד שלא ידוש בפרות. אמר ליה רב הונא הא אתניתא יחידאה היא דהא רשב"ג תני לה משום ר' יוסי ולא סבכינן עליה אי הכי דר' יוסי היא ידוש בפרות דהא ר' יוסי לא בעי שינוי ופרקינן כיון דכל יומא איכא דדיש בלא פרות לאו שינוי: תנו רבנן טוחנין קמח במועד לצורך המועד שלא לצורך המועד אסור ואם טחן לצורך המועד והותיר מותר כיצא בו קוצצין קוצין במועד לצורך המועד ושלא לצורך המועד אסור וכו' וכן מטילין שכר לצורך המועד כו' ובלבד שלא יערים. איני והתניא אע"פ שיש לו שכר ישן מערים ושותה מן החדש. ופרקינן תנאי היא דתניא אין מערימין בכך משום ר' יוסי בר' יהודה אמרו מערימין ואע"ג דלמיחצד למי שאין לו מה יאכל שרי איקפד שמואל עליה דרב ואמר אפילו הכי אדם חשוב שאני. ר' יהודה נשיאה נפק בחומרתא דמדושא ואשתי מיא דאחים קפילא ארמאה. ואיקפד ר' אמי עליה. ואמר רב יוסף תרוייהו שרו להו דרבנן חומרתא דמדושא דתניא השירים והצמירים והטבעות הרי הן ככל הכלים הניטלין בחצר ואי מיא דאחים קפילא נכרי האמר שמואל בר רב יצחק כל הנאכל כמות שהוא חי אין בו משום בשולי נכרים ואמרינן אפילו הכי אדם חשוב שאני לא הוה ליה למיעבד הכי. אמר רב חננאל אמר רב קוצץ אדם דקל במועד אע"פ שאין צריך לו אלא לנסורת שלו לייט עלה אביי אזל רב אשי למקצץ ההיא אבא ואישתמיט נרגא ובעא למיפסקיה לשקיה ושבקיה והדר רב יהודה שרא למיעקר כיתנא ולמיקטל כשותא ולמיעקר שומשמי אמר אביי בשלמא כיתנא חזי לשיכרא אלא שומשמי למאי חזי ואמרינן לגזי דאית בהו. רבי יאאי קטף פרדיסאה בתולי דמועדא משום דמטא [זמניה] וחשש לפסידא לשנה אחרת שהו כ"ע לפרדיסייהו וקפטה בתולי דמועדא אפקר ר' יאאי לפרדיסיה ההיא שתא: **ירושלמי** אמר ליפין מקלקלתא ולא ליפי מתקנייא. ר' יעקב בר אחא בשם ר' אבין פרקסמיא אבידה שריא מטלטלתא במועדא. **מתני'** מבנים אדם פירותיו מפני הגנבים כו'. תניא ובלבד שיכנים בצנעא לתוך ביתו ואי הוו כיון כשורי דרב יוסף דבליליא בעו גברי יתירי ובעי אבוקות של אש ואוושא מילתא מפי עדיף לעיילינהו ביממא. שולה פשתנו מן המשרה אלא תאבד

זולף וגומר כל מיקר אלא מבור קפי וקמר ונף כדרכו דתמ"ל כשמתו וממלה הכל מניח מגופה על הכור שסיון בקוטו ומכסהו כדרכו וזה עולה כגירסת הספרים מוהו לגוף: (ה) גמ' מי משום מומכתא דמדושא הא תניא השירין ר"ב עי' מ"ש פ' הדר דף סט נמוס ד"ה כיון: (ב) שם הא אמר רב שמואל: (ג) רש"י ד"ה

אדם חשוב שאני

[תוספתא פ"ח]

[נעיל יח.ע"ש]

[שבת קלט:]

[שבת נא.]

[נעיל יח: שבת נא. וש"נ]

[שבת נא.]

שם מו:

שבת נא. יבמות מו. ע"ז נא. נט.

[קידושין נב: וש"נ]

[עירובין קכ: וש"נ]

פי' קוכות כבידיסונדוליס

[בי' הערוך בי' מדבר מדכורי דמורא פי' תוקוקים]